

Saksbehandler: Mari Sønju telefon: 33 05 95 00

JournalpostID 26/37481
ArkivsakID 26/729
Arkivkode GBNR-421/3
FA-M03

GBNR 421/3 - Lersbrygga 6 - Søknad om ekspropriasjon for vann- og avløpsledninger

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskap	27.08.2026	051/26
Kommunestyre		

Kommunedirektørens innstilling:

1. Holmestrand kommune søker Statsforvalteren om å ekspropriere nødvendig grunn og rettigheter til gjennomføring av nytt VA-anlegg over gbnr. 421/3, Lersbrygga 6, jf. oreigningsloven § 2 nr. 47, ref. brev vedlagt.
2. Holmestrand kommune søker Statsforvalteren om forhåndstiltredelse i medhold av oreigningsloven § 25, ref. brev vedlagt.
3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å begjære om skjønn i saken.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å håndtere og følge opp saken i sin helhet, herunder ev. justere og oversende søknad til Statsforvalteren, avgi uttalelser og representere kommunen i behandlingen av saken i alle relevante instanser.

Vedlegg

GBNR 421/3 - Lersbrygga 6 – Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for etablering av kommunale vann- og avløpsledninger

Kart som viser adkomsrett, 22.06.2026

Kart - borplan L1, sendt grunneier 13.11.2025

Fagrapport naturmangfold_L1 Østby_08.10.2025

Sweco, alternativvurdering 03.07.2026

Kravspesifikasjon - anleggsutførelse på dyrket mark, sendt grunneier 02.07.2025

Historisk saksmappe - Lersbryggen - sak 6-2 1979

Eposter 04.09.2025 med grunneier

Notat - oppsummering telefonssamtaler med grunneier

Gbnr 421_3 - Lersbrygga 6 -epost fra kommunen 02.07.2025

Standard grunneieravtale - landbrukseiendommer, sendt grunneier 02.07.2025

E-post grunneier 30. oktober

Vedlegg e-post 30. oktober Landtak 1 - Nytt og eksist VA

Vedlegg e-post 30. oktober Akseptskjema forundersøkelser - HK VA-ledning

Vedlegg e-post 30. oktober Borplan L1
Vedlegg e-post 30. oktober Informasjonsbrev
Epost til grunneier - 13.11.2025
Standard grunneieravtale - 13.11.2025
Akseptskjema for forundersøkelser - VA-ledning, sendt grunneier 13.11.2025
Gbnr 421_3 - 13.11.2025 - følgebrev til avtaleutkast (1)
Notat - Vederlag -erstatning for mindre inngrep på dyrket mark
Svar fra Bjørlow 03.11.2025
Gbnr 421/3 - Lersbrygga 6 - forhåndsvarsel om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse - nye vann- og avløpsledninger i Sandebukta
Kart - 13.11.2025 - landtak 1 med anleggsbelte
Standard grunneieravtale - 13.11.2025
Epost fra grunneier, 09.03.2026, drenering over kommunale ledninger
Situasjonskart fra grunneier, 09.03.2026
Billedokumentasjon
Billedokumentasjon
Tilsvar på tilbakemelding fra Holmestrand kommune - 09.03.2026
Tibakemelding fra Holmestrand kommune - 19.01.2026
Gbnr 421/3 - Lersbrygga 6 - nye vann- og avløpsledninger - ettersendelse av dokumentasjon
Høringsutalelse ekspropriasjon
Kart alternativ trase (fra grunneier, 20.03.2026)
Tilbakemelding Holmestrand kommune - 19.01.2026
Skjøte av 1987 med KS vedtak
10.04.2026 - epost fra grunneier - ettersendelse av grøftekart
Grøftekart fra grunneier, 10.04.2026

27.08.2026 Behandling i Formannskap

Ekspropriering foretas ikke, foreslått av Per Harald Agerup, Senterpartiet

Alternativt forslag til pkt. 1-4:

1. Nytt VA-anlegg føres over kommunal eiendom med utgangspkt. i alternativ 2, jfr.Sweco, alternativvurdering datert 03.07.2026.

Ved votering mellom kommunedirektørens innstilling og forslag fremmet av Agerup (SP), forslaget ble enstemmig vedtatt.

FORM - NH - 051/26 vedtak:

Formannskapet henstiller kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Nytt VA-anlegg føres over kommunal eiendom med utgangspkt. i alternativ 2, jfr.Sweco, alternativvurdering datert 03.07.2026.

Sammendrag

I henhold til hovedplanen for avløp skal det etableres en ny sjøledning for avløp fra Sande til Holmestrand renseanlegg. Sjøledningsprosjektet skal redusere utslipp av urensset avløpsvann til Sandebukta og legge til rette for fremtidig nitrogenrensing.

Det vil samtidig etableres en ny vannledning for å styrke reservevann- og brannvannsforsyningen på vestsiden av Sandebukta, samt en ny overvannsledning for å bedre overvannsproblematikken ved Lersbrygga og fra Skafjellåsen.

I den forbindelse er det behov for å oppgradere og legge nye hovedledninger for vann, avløp og overvann («VA») over gbnr. 421/3, Lersbrygga 6 i Sande.

Det ligger allerede kommunale hovedledninger over eiendommen. Kommunen planlegger å skifte ut og legge flere ledninger i samme trasé som eksisterende. Det foreligger en grunneieravtale fra 1971 som gir kommunen rett til å fornye ledningsnett, men det hefter noe rettslig usikkerhet om servitutten også omfatter etablering av nye ledninger.

Kommunedirektøren har forsøkt å komme til en frivillig avtale med grunneier, men alle forsøk har blitt avvist.

Kommunen har to valg for å sikre seg rettighetene. Enten reise søksmål for å få rettighetene avklart, eller å søke om ekspropriasjon for tiltaket. Ettersom utfallet i et eventuelt søksmål kan være noe usikkert, og det er av avgjørende betydning å få sikret rettighetene så raskt som mulig, anbefaler kommunedirektøren å søke om ekspropriasjon.

For å redusere utslipp av urensset avløpsvann til fjorden så raskt som mulig, og for å redusere risikoen for at denne saken forsinker arbeidet med nitrogenrensing av avløpsvann fra Sande, er det nødvendig at kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å søke Statsforvalteren om forhåndstiltredelse.

En tillatelse til forhåndstiltredelse vil gi kommunen adgang til å etablere ledningsnett over gbnr. 421/3 før spørsmålet om skjønn er avklart. Kommunen skal som utgangspunkt ha begjært om skjønn før Statsforvalteren kan samtykke til forhåndstiltredelse. Det er derfor nødvendig at også punkt 3 i innstillingen vedtas.

Faktaopplysninger

Bakgrunn og behov

Kommunestyret vedtok den 13.03.2024 i sak 020/24 handlingsplan for avløp i perioden 2024-2042. I henhold til planen skal det etableres en ny sjøledning for avløp fra Sande (Østby pumpestasjon) til Holmestrand renseanlegg. De aktuelle ledningene gjelder nevnte prosjekt.

Det ligger i dag en trasé med kommunale hovedledninger for vann- og avløp over gbnr. 421/3. Det er behov for å legge nye og oppgradere eksisterende kommunale hovedledninger i traseen.

Det er planlagt at arbeidene med å etablere sjøledningene skal starte opp i 2027. Når felles nitrogenrenseanlegg med Horten kommune er etablert på Falkenstein, vil avløpsvannet fra Sande føres videre dit. Sjøledningen fra Sande til Horten er nødvendig for å kunne oppfylle nitrogensrensekrav for avløp fra Sande. Tidsrammene er kritisk mtp. at avløpsvannet skal renses for nitrogen fra 2031.

Ny avløpsledning vil også øke kapasiteten i ledningsnett og redusere forekomsten av overløp direkte til fjorden. Dette oppnås ved at avløpet fra Sande-området transporteres til og renses ved eksisterende renseanlegg i Holmestrand frem til et nytt felles nitrogenrenseanlegg er etablert.

Ny vannledning er nødvendig for å kunne forsyne områder på vestsiden av Sandebukta som Holm, Ødegaard og Smørstein med kommunalt vann. Etablering av vannledning utføres også for å sikre bedre reservevanns- og brannvannsforsyningen frem til nevnte områder. Det er praktisk og rasjonelt å etablere vannledning samtidig med avløpsledninger.

Ny overvannsledning er nødvendig for å utbedre overvannsutfordringene ved Lersbrygga og ha et robust overvannssystem for fremtiden.

Kommunedirektøren har ikke lyktes med å komme til minnelig avtale med grunneier om tiltaket, se vedlagte korrespondanse.

Dialogen med grunneier om etablering av hovedledninger over gbnr. 421/3 ble innledet i 2024. Opprinnelig var en annen trasé planlagt, og denne ble heller ikke akseptert av grunneier. Traseen ble senere justert til den traseen det nå søkes ekspropriasjon for. Den vedlagte dialogen knytter seg i hovedsak til den nåværende planlagte traseen.

I mangel av andre hensiktsmessige alternativer ser ikke kommunedirektøren noen annen løsning enn å søke om ekspropriasjon for å få rettigheten sikret så raskt som mulig. Forhåndsvarsel om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er sendt grunneier, se vedlagte. Grunneier har kommet med innsigelser som kommenteres under.

Beskrivelse av tiltaket over gbnr 421/3

Planen er å skifte ut og legge nye hovedledninger for vann- og avløp (spillvann- og overvann) i samme trasé som eksisterende. Antall ledninger i hovedgrøft øker fra tre til fem. Ledningstraseen ligger over landbruksjord og i LNF-området. Tiltaket er nærmere beskrevet i søknad til Statsforvalteren («Søknadsbrev») punkt 3.

Omfanget av ekspropriasjonen

Søknad om ekspropriasjon omfatter, ref. punkt 8 i Søknadsbrevet:

- Nødvendig grunn og rettigheter for etablering og varig rett til å ha liggende hovedledninger vann- og avløp (inkl. overvann) over gbnr. 421/3, Lersbrygga 6.
- Rett til å drifte, vedlikeholde, rehabilitere og foreta utskifting av ledningsanlegget over eiendommen med tilhørende kummer og installasjoner

Dette inkluderer;

- o Adkomstrett til ledningstrasé
- o Forberedende undersøkelser
- o Anleggsarbeid og anleggsbelte

Eiendomsinngrepet går frem av vedlagte tegning «Landtak 1, med anleggsbelte» datert 13.11.2025.

Gjeldende grunneieravtaler

Det foreligger flere rettighetsavtaler med grunneier om ledningsanlegget. I henhold til erklæringen fra 13.05.1971, som beskriver at ledningstraseen går fra kum i riksvei til utløpet i Sandebukta, gis kommunen rett til å legge, etterse, vedlikeholde og senere fornye hovedledning kloakk, vannledning og tilhørende innretninger over eiendommen. Servitutten gir altså kommunen rett til å skifte ut/fornye eksisterende ledninger, se vedlagte.

Når det gjelder etablering av nye ledninger og kum i samme trasé, gir ikke erklæringen et helt klart svar på om servitutten omfatter dette. Ved vurderingen av om utøvelsen av rettigheten er urimelig etter servituttløven § 2, skal det blant annet legges vekt på om hva som er formålet med retten, om bruken er i samsvar med tida og tilhøva og hva som fremmer naturmangfoldet på staden. Etter kommunedirektørens vurdering foreligger det gode grunner for å tolke servitutten slik at etablering av nye ledninger i samme trasé er i samsvar med tida og tilhøva og øvrige nevnte vilkår etter servituttløven § 2.

Gitt noe rettslig usikkerhet, samt prosjektets betydelige kostnadsnivå, finner kommunedirektøren det mest forsvarlig å søke om ekspropriasjon. Eventuell rettslig prosess mot grunneier vil også ta tid, og når utfallet kan være noe usikkert, mener kommunedirektøren at det beste alternativet er å søke om ekspropriasjon.

Grunneiers innsigelser til tiltaket

Grunneier har flere innsigelser til tiltaket som gjennomgås i punkt 4 i vedlagte Søknadsbrev.

Innsigelsene og kommunedirektørens kommentarer til de enkelte anførslene oppsummeres her:

- Påstand om urene masser og stein i dreneringssjiktet

Kommunale grøftetraseer skal være fylt igjen med urene masser ved tidligere sprengningsarbeider i aktuell trasé. Dette skal medføre ekstra arbeid og kostnader for grunneier da det ikke kan benyttes maskiner og utstyr til arbeidet som ellers på jorden. Videre mener grunneier at stein i ledningstraseen hindrer dreneringen av deler av jorden. Grunneier mener at dette må kompenseres.

Kommunedirektøren mener de påståtte steinene ikke er sprengstein/urene masser. Videre at det er tvilsomt at steinene kan knyttes til anleggsarbeider i 1970/1990. Hvis det mot formodning skulle være urene masser i traseen som skyldes tidligere arbeider, vil det være hensiktsmessig at dette blir rensket opp og fjernet dette samtidig som tiltaket gjennomføres.

Eksisterende drensanlegg skal settes tilbake i minst like god stand som før anleggsarbeidet startet.

- Trasé over gbnr. 421/36, kommunal grunn er mindre inngripende

Kommunedirektøren skal ikke ha dokumentert at gbnr. 421/36 (kommunal grunn) er vurdert som et reelt alternativ. Grunneier mener dette vil være en mye mindre inngripende og praktisk alternativ enn den planlagte traseen.

Kommunedirektøren mener alternative trasévalg er grundig utredet og vurdert. Det vises til Swecos notat vedlagt. Kommunedirektøren har bl.a. vurdert trasé langs jordekanten i grensen mellom gbnr. 421/36 og 421/3.

Ved vurdering av trasévalg har konsekvenser for naturmiljøet, kostnader og tekniske løsninger ha vært avgjørende.

Grunneier har kommet med forslag til to nye alternative traseer til kommunedirektørens egne tre traséalternativer. Grunneier forslår å etablere ledningstraseen i en i rett linje over gbnr 421/36 eller i skiløype.

Kommunedirektøren har vurdert grunneiers foreslåtte trasévalg over bl.a. gbnr 421/36 og har bl.a. følgende kommentarer:

- Alternativene som grunneier har skissert, enten via lysløpetrasé eller som vist i foreslått kart, innebærer inngrep på annen manns grunn/privat grunn, på gbnr. 421/58 og gbnr 421/59.

- Grunneier mener at traseene er godt egnet for både graving og styrt boring.

Kommunedirektøren mener det er stor usikkert om traseen vil være egnet for styrt boring basert på koter, grunnundersøkelser utført i nærheten og fjell i nærheten. I så fall må det graves. Dette vil innebære hogst i den eldste furuskogen i området (over 130 år gammel) samt inngrep i skog innenfor landskapsvernområdet.

- Det vil være utfordrende å legge selvfallsledninger på grunn av store høydeforskjeller. Det

må i så fall enten bygges en ny og større pumpestasjon eller etableres dype grøfter.

- Når overvann ikke kan sendes med selvføll, vil overvannsledning utgå fra prosjektet. Det er ikke samfunnsøkonomisk å pumpe overvann.
- Å benytte lysløype som ledningstrasé over kommunal grunn vil medføre betydelig inngrep i uberørt skog, og det vil heller ikke i denne traseen kunne etableres selvføll.

Fordelene ved å benytte eksisterende trasé for hovedledninger:

- Minimale inngrep i uberørt natur, ref. fagrapport naturmangfold s. 26.
- Ivaretagelse av naturmangfold og hensyn til truede arter
- Miljømessige gevinster ved å kunne gjenbruke eksisterende trasé, noe som kan redusere behovet for sprengning
- I beste fall kan man her grave i eksisterende grøftetrase som inneholder kun løsmasser.
- Den korteste traseen og rimeligste alternativet.

Når det gjelder fordeler/ulempes ved de ulike trasévalgene, vises det til vedlagte rapport fra Sweco punkt 6 og Søknadsbrev.

- Vilkåret om at tiltaket må gi større nytte enn skade er ikke oppfylt

Grunneier mener kommunens trasévalg innebærer unødvendig inngrep, og at tiltaket vil få betydelig negative konsekvenser for landbruket.

Kommunedirektøren viser til det som er sagt ovenfor. Å gjenbruke eksisterende trasé vil være det korteste, rimeligste og mest skånsomme alternativet med hensyn til naturmiljøet.

Videre nevnes at kommunedirektøren planlegger å gjennomføre tiltaket utenfor vekstsesongen. Ved ev. redusert avling de følgende årene, vil det gis erstatning for dette. Etter anleggsfasen vil ikke ledningstrasé eller kummer legge større begrensninger på videre drift av jordene. Kummer vil plasseres slik at de i størst mulig grad ikke etableres på dyrkbar mark. Drenering og grøfter vil settes i samme stand som før arbeidene startet.

Den samfunnsmessige gevinsten ved tiltaket vil være betydelig større enn ulemper for grunneier.

- Kommunen er forpliktet til å følge opp overvannsproblematikken fra Lersbryggen næringsområde

Det vil bli lagt overvannsledning for å redusere overvannsproblematikk. Kommunedirektøren mener den ikke er forpliktet til dette overfor grunneier, men overvannsledningen vil også kunne håndtere overvann fra kommunal vei i Skafjellåsen.

- Kommunens formuleringer i forhåndsvarselet gir inntrykk av utilbørlig press

I henhold til grunneieravtale fra 1971 har kommunen rett til å fornye ledningene i traseen over gbnr. 421/3. Kommunedirektøren har derfor informert grunneier om at motstand mot dette kan føre til erstatningsansvar ved eventuelle forsinkelser i prosjektet.

- Kommunens nødvendige infrastrukturiltak må fordeles på innbyggere og abonnenter

Tiltaket vil finansieres av selvkostmidler på vann- og avløp. Dermed vil kostnadene bli fordelt på alle abonnentene i kommunen og bli krevd inn gjennom gebyrer. Tiltaket skal ikke finansieres av grunneier. Dersom grunneier med dette sikter til tidligere merknader, som avlingstap og risiko for skade på drenasje, skal grunneier bli kompensert for eventuelle økonomiske tap som følge av inngrepet.

Status i sjøledningsprosjektet

Sjøledningsprosjektet krever et sett av tillatelser. De fleste søknadene er godkjent, men det gjenstår enkelte avklaringer og søknader før entreprisen for etablering av sjøledningene kan lyses ut på offentlig anbud. En av disse er søknaden om etablering av ledninger fra Østby pumpestasjon over Lersbrygga og ut i Sandebukta. For at kommunen skal kunne søke om rammetillatelse for tiltaket, må de geotekniske forholdene avklares. Dette forutsetter at kommunen får tillatelse til å gjennomføre grunnundersøkelser på gbnr. 421/3.

Juridiske forhold

Søknad og vilkår for ekspropriasjon

Etter oreigningsloven § 2 første ledd nr. 47, jf. siste ledd, kan det gis ekspropriasjonstillatelse til rettigheter knyttet til vann- og avløpsanlegg, dersom tiltaket klart er mer til gagn enn til skade. Statsforvalteren er rett myndighet for slik søknad.

Den aktuelle spillvannsledningen skal betjene både regulerte og uregulerte strøk, og kommunestyret kan derfor ikke selv ekspropriere med samtykke fra Statsforvalteren etter plan- og bygningsloven § 16-4.

Etter oreigningsloven § 12 bør kommunen først søke en minnelig løsning. Selv om dette er en oppfordring, er det ikke et vilkår for å få gjennomført en ekspropriasjon. Det vises til kommunedirektørens løpende forhandlinger med grunneier og oversendt forslag til grunneieravtale basert på kommunens mal. Kommunedirektøren har forsøkt å komme til en minnelig løsning med grunneier uten å lykkes.

Videre må vilkårene i oreigningsloven § 2 siste ledd være oppfylt. Ekspropriasjon må være nødvendig, herunder kan tiltaket kun iverksettes dersom det utvilsomt er mer til gagn enn skade.

Etablering av nye ledninger og fornyelse av eksisterende er av betydelig samfunnsnytte ved å legge til rette for fremtidig nitrogenrensing, redusere utslipp av avløpsvann til fjorden, styrke både vannforsyning og beredskap i kommunen, samt redusere overvannsproblemene i området. Valg av trasé er grundig utredet.

Grunneier foretrekker at ledningene blir lagt på nabotomten. På bakgrunn av de ulempene dette imidlertid ville medført for naturmiljøet, valg av tekniske løsninger og økte kostnader, kan kommunedirektøren etter en helhetlig vurdering ikke anbefale en slik løsning.

Etter at tiltaket er gjennomført, vil ulempene for grunneier være av mindre art. Den aktuelle traseen kan benyttes til dyrking, og kummer vil ikke hindre dette. Drift og vedlikehold av ledningstraseen vil ikke øke sammenlignet med dagens situasjon. Etter en samlet vurdering av fordeler og ulemper ved tiltaket, mener kommunedirektøren at fordelene er klart større enn ulempene ved å gjenbruke eksisterende ledningstrase over gbnr 421/3.

Søknad om forhåndstiltredelse

Kommunedirektøren mener det er nødvendig å søke om forhåndstiltredelse for å gjennomføre tiltaket av hensyn til å redusere utslipp av overløp i Sandebukta så raskt som mulig og av hensyn til fremdriften i nitrogenrenseprosjektet. En tillatelse til forhåndstiltredelse vil gi kommunen adgang til å etablere ledningsnett over gbnr. 421/3 før spørsmålet om skjønn er avklart. Kommunen skal som utgangspunkt ha begjært om skjønn før Statsforvalteren kan samtykke til forhåndstiltredelse. Det er derfor nødvendig at også punkt 3 i innstillingen vedtas.

Økonomiske konsekvenser

Alternativ 1: Ekspropriasjon godkjennes

Ved ekspropriasjon vil kommunen bli ansvarlig for eventuell erstatning som fastsettes gjennom rettslig skjønn etter skjønnsprosessloven.

Sweco har anslått erstatningen til kr 127 000, jf. brev til grunneier av 13.11.2025. Endelig beløp kan imidlertid bli både høyere eller lavere, ettersom det avhenger av flere forhold, herunder om tiltaket gjennomføres utenfor vekstsesongen, og om anleggsarbeidene fører til strukturskader i årene som kommer.

Norsk Landbruksrådgivning SA (NLR) har utarbeidet et notat som viser eksempler på ulike dekningsbidragskalkyler for vanlige jordbruksproduksjoner på fulldyrket mark i Vestfold, se vedlagt.

Videre må kommunen dekke grunneiers nødvendige utgifter til sakkyndig og juridisk bistand under ekspropriasjonsprosessen. Dette gjelder både i forbindelse med vedtaket om ekspropriasjon (jf. oreigningsloven § 15), estimert til kr 40.000 – 75.000, og i forbindelse med ekspropriasjonsskjønnet (jf. skjønnsprosessloven § 54).

Skjønnsretten avgjør hva som er nødvendige utgifter for saksøkte (grunneier) etter skjønnsprosessloven § 54, tilsvarende saker tilsier at disse vil ligge på om lag kr 175.000 – 300.000 for én skjønnsrunde med to dager i tingretten. I tillegg må kommunen dekke egne advokatutgifter (estimert til kr 150.000), rettsgebyret på om lag kr 6.000 per skjønnsdag og utgifter til skjønnsmenn.

Alternativ 2: Det gis ikke tillatelse til ekspropriasjon

Dersom det ikke gis tillatelse til ekspropriasjon, vil dette kunne forsinke arbeidet med å etablere nitrogenrensing av avløp fra Sande innen 2031, og kommunen vil ikke kunne redusere utslipp av urensset avløp ut i fjorden før en alternativ trase er utredet og etablert.

Alternative traseer må utredes nærmere med hensyn til grunnforhold og tekniske løsninger, og nødvendige grunneieravtaler må inngås. Det er samtidig en risiko for at det også ved alternative traseer kan bli behov for ekspropriasjon.

En annen trasé vil få konsekvenser for naturmangfoldet, tekniske løsninger og økte kostnader. Det kan bli behov for å etablere en ny pumpestasjon for å kunne pumpe avløpsvannet til Holmestrand renseanlegg, som følge av utilstrekkelig selvfall i ledningene. Kommunen vil i så fall ta ut overvannsledning fra prosjektet, da pumping av overvann ikke er samfunnsøkonomisk.

Miljøkonsekvenser

Etter kommunedirektørens helhetlige vurdering er trasé over jordet (gbnr. 421/3), det mest skånsomme alternativet for naturmiljøet. Å gjenbruke eksisterende trasé vil redusere behovet for sprengning og inngrep i uberørt natur.

Vurderinger

Utskifting og etablering av nye ledninger over gbnr. 421/3 gjennomføres for å ivareta viktige samfunnsmessige interesser. Det vises til at ny avløpsledning er nødvendig for å sikre tilstrekkelig og fremtidig kapasitet på anlegget, hindre direkteutslipp i fjorden og for at alt avløpsvannet fra Sande skal bli nitrogenrenset. Vannledningen legges samtidig for å kunne forsyne vestsiden av Sandebukta med kommunalt vann og bedre beredskapen.

Overvannsledning legges for å bøte med overvannsproblemene ved Lersbrygga samt sikre et robust overvannssystem for fremtidige økninger i nedbørsmengder.

Grunneier har ikke ønsket å signere på grunneieravtalen, med bl.a. henvisning til at kommunens tidligere arbeider har medført ulemper for landbruksdriften, samt bekymring for at nye gravearbeider vil ødelegge dreneringen. Anleggsområdet skal tilbakeføres til jordbruksformål og der det foreligger drenering, skal denne settes tilbake i minst like god stand som før anleggsarbeidene startet. Grunneiers rett på erstatning for tiltaket vil bli fastsatt av skjønnnsretten.

Dersom det ikke eksproprieres, vil ledningene måtte etableres et annet sted. Dette vil kunne få konsekvenser for naturmangfoldet, tekniske løsninger og kostnader, samt risiko for å forsinke arbeidet med å få nitrogenrenset alt avløp fra Sande innen 2031.

Etter en samlet vurdering av de miljømessige fordelene ved bruk av eksisterende ledningstrasé, tiltakets kostnader og muligheten for å oppnå selvfall i ledningene, fremstår alternativet over gbnr. 421/3 som den mest hensiktsmessige traseen.

Av hensyn til fremdriften i sjøledningsprosjektet og nitrogenrenseprosjektet bes kommunestyret om å vedta at det sendes søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse til Statsforvalteren for behandling.

Videre behandling

Saken stopper i kommunestyret.